Ajatuspaja Liberan lausunto eduskunnan verojaostolle kokoukseen 27.2.2025

Listaamattomien yritysten jakamien osinkojen verotuksen uusimistarve on aivan ilmeinen. Nykyjärjestelmässä yhdistyvät monet negatiiviset piirteet, kuten epäneutraalisuus, kannustimet liialliseen osingonjakoon, varakkaiden omistajien suosiminen, tulonmuunto, sekä huomattavaksi revennyt ero listattujen ja listaamattomien yritysten verokohtelussa.

Osinkoverotuksen uudistaminen on kuitenkin tarkkaa työtä, sillä samalla täytyy pitää huolta myös yrittäjyyden kannustimista. Ehdotuksemme pyrkii löytämään tämän tasapainon.

Pörssiyhtiöiltä saatujen osinkojen verotus

Listattujen yritysten osingoista on 85 prosenttia veronalaista pääomatuloa. Jos pääomatulot ovat enintään 30000 euroa on veroaste 30 %. Jos yli 30 000 euroa veroaste on 34 prosenttia. Osingoista menevä **efektiivinen eli todellinen veroaste on joko 25,5 tai 28,9 prosenttia**.

Pörssiyrityksistä saatava osinko on verotonta, jos saajana on julkisesti noteeraamaton yhtiö, joka omistaa pörssiyhtiöstä vähintään 10 prosenttia.

Listaamattomien osakeyhtiöiden osinkoverotus

Listaamattomien yritysten osinkoverotus on hyvin monimutkaista ja järjestelmä saattaa olla hankalin koko maailmassa. Verotus määräytyy yhtiön osakkeille lasketun matemaattisen arvon perusteella. Se saadaan jakamalla yhtiön edellisen tilikauden nettovarallisuus (varat-velat) yhtiön ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä.

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän listaamattomasta yhtiöstä saamasta osingosta on **pääomatuloa 8 prosenttia omistettujen osakkeiden matemaattisesta arvosta**. Tästä osingosta on 25% veronalaista ja 75% verovapaata tuloa. Saadun osingon veroaste on tällöin **7,5-8,5%**.

Merkittävästi huojennettua osinkoa voi saada verovelvollista kohden enintään **150 000 euroa**, minkä jälkeen osinko on veronalaista pääomatuloa 85 prosenttisesti. Osinkojen veroaste on tällöin **25,5-28,9 prosenttia eli sama kuin listatuilla yhtiöillä**.

Jos listaamattomasta yhtiöstä jaetaan osinkoa yli 8% matemaattisen arvon, siitä on veronalaista ansiotuloa 75% ja verovapaata tuloa on 25%. Tästä osingosta maksetaan veroa yhdessä muiden ansiotulojen kanssa. Veroaste riippuu tällöin ansiotulojen tasosta.

1990-luvun alussa yhteisövero oli 50 prosenttia. Silloin siirryttiin ns. avoir fiscal verotukseen, joka lopetettiin vuonna 2005. Yhteisöveroa laskettiin useaan kertaan, kunnes päädyttiin nykyiseen 20 prosenttiin. Länsimaissa yhteisövero on laskenut trendinomaisesti jo pitkään.

Osinkojen verotuksen uudistamistarve

Listattujen yhtiöiden osinkojen verotus on yksinkertaista, mutta sitä on pidetty varsin ankarana, erityisesti verrattuna listaamattomien yhtiöiden osinkojen verotukseen.

Sen sijaan painetta listaamattomien yritysten osinkoverotuksen uudistamiseen on ollut jo pitkään ja useita ehdotuksia onkin tehty. Jo vuonna 2010 VM:n ”Verotuksen kehittämistyöryhmä” (VM 51/2010) esitti listaamattomien yhtiöiden osinkojen verovapauksien poistamista ja korvaamista osingon normaalituoton kevennetyllä verotuksella.

Yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmä esitti vuonna 2017 muutosta (VM077: 00/2016): Listaamattomien osinkojen 8% raja olisi laskettu 4 prosenttiin, huojennetun osingon veronalainen osuus nostettu 25:stä 40 prosenttiin, ja 150 000 euron raja olisi poistettu.

Listaamattomien yritysten osinkoverotuksen uusimistarve on aivan ilmeistä. Pääsyitä on mm:

1. Yritysten ja osinkoverotuksen lähtökohtana on **neutraalisuus**. Verotuksella ei tule ohjata yritysten toimintaa, osinkojen jakoa, tai suosia jotain toimintoja. Markkinat hoitavat tämän paremmin. jolloin yritysten johto ja omistajat tekevät parhaat ratkaisut.
2. Osinkoverotuksen **sitominen nettovarallisuuteen** suosii investointeja rakennuksiin, koneisiin ja laitteisiin. T&K-menot kärsivät, sillä niitä ei lueta nettovarallisuuteen.
3. Nykytila **ei tue kasvua**. Se aiheuttaa liiallista osingonjakoa investointien kustannuksella
4. Nykyinen verotus **suosii varakkaita omistajia** ja **kannustaa tulonmuuntoon**.
5. Nykyinen verotus **kannustaa useissa tapauksissa yritystä pysymään listaamattomana**.
6. Nykyinen verotus **vaihtelee suuresti, mitä ei voi mitenkään perustella**. Alimmillaan taso voi olla vain 7,5-8,5 prosenttia. Seuraava taso on 25,5-28,9%. Ylin taso määräytyy ansiotulojen veroasteen mukaan, jolloin osinkojen veroaste voi olla yli 50 prosenttia.
7. Ero **listattujen ja listaamattomien yritysten osinkojen verotuksessa on valtavan suuri**.

Liberan ehdotus: osinkoverotus ja yhteisöverotus ovat erottelematon kokonaisuus

Listattujen ja listaamattomien yritysten osinkojen verotus yhdistetään, eli jälkimmäisten verohelpotus poistuu. Verollisten osinkojen osuus alennetaan 85 prosentista 70 prosenttiin.

Jotta yhteisöveron ja osinkojen veron kokonaisarvo ei jää liian korkeaksi, esitämme samassa yhteydessä **yhteisöveron alentamista 15 prosenttiin** sekä ylemmän **34% pääomaverokannan poistamista**, jolloin **kaikkien osinkojen verorasitus on 21 prosenttia**. Jäljempänä esitetyt laskelmat on toteutettu näillä parametreillä.

Koska kyseessä on huomattava kiristys listaamattomille yrityksille, ehdotamme poikkeusta: listaamattomasta yhtiöstä saadut osingot olisivat **30 000 euroon saakka 50 prosenttisesti veronalaista pääomatuloa**, ja tämän ylittävältä osalta samalla tavalla verotettuja kuin pörssiosingot - eli ehdotuksessamme 70 prosenttisesti veronalaista pääomatuloa.

Näillä muutoksilla verotuksen kiristyminen lievenee keskisuuren tai suuren nettovarallisuuden yrityksillä, ja kokonaisverorasitukseksi yhteisövero huomioiden muodostuu kaikilla yrityksillä 32,85%, lukuunottamatta listaamattomia yrityksiä 30 000 euroon asti. Suurin osa edellä listatuista nykyisen listaamattomien yritysten osinkoverotuksen ongelmista poistuvat kokonaan tai lievenevät merkittävästi.

Lisäksi, koska yritysverotuksen kokonaisuus koostuu useista osasista, perintöveron korvaaminen luovutusvoittoverotuksella suositellaan tehtäväksi samassa yhteydessä.

Staattiset veromenetykset tässä suuressa veromuutospaketissa ovat mittavat, vähintään kahden miljardin euron mittaluokassa ilman perintöveron mahdollista poistoa. Dynaamisia vaikutuksia on vaikeaa laskea tarkasti, mutta niiden voidaan olettaa olevan hyvin merkittävästi positiiviset pidemmällä aikavälillä. Kyseessä on aito tulevaisuusinvestointi kasvuun.

Verotuksen ennakoitavuuden varmistamiseksi mahdollista siirtymäaikaa ehdotetaan selvitettäväksi.

Liite 1: listaamattomien yhtiöiden osinkoverotuksen nykytila ja ajatuspaja Liberan ehdotus

	Nykytila		Uusi ehdotus
Tulo	100		100
Yhteisövero	20%		15%
Verotonta	60		25.5
Verotonta 30k€ asti			42.5
Osingon pääomavero (€)			
30k€ asti	6		12.75
ylittävältä osin 150k€ asti	6.8		17.85
yli 8% (oletuksella 50% ansiotulovero)	30		
Kokonaisverorasitus			
30k€ asti	26.00%		27.75%
ylittävältä osin	26.80%		32.85%
yli 8% (oletuksella 50% ansiotulovero)	50.00%		32.85%
Osingonsaajan verotus			
30k€ asti	7.50%		15.00%
ylittävältä osin	8.50%		21.00%
yli 8% (oletuksella 50% ansiotulovero)	37.50%		21.00%

Liite 2: Esimerkkilaskelmia kolmen eri nettovarallisuuden yritysten osingonjaosta ennen ja jälkeen uudistuksen

Nykytila	Yhtiö A	Yhtiö B	Yhtiö C		**Uusi**	Yhtiö A	Yhtiö B	Yhtiö C
Nettovarallisuus	375000	1875000	3750000		Nettovarallisuus	375000	1875000	3750000
Tulo	375000	375000	375000		Tulo	375000	375000	375000
Yhteisövero	75000	75000	75000		Yhteisövero	56250	56250	56250
8% nettovarallisuudesta	30000	150000	300000					
Osinko	300000	300000	300000		Osinko 300k	300000	300000	300000
Osingon pääomavero (€)					**Osingon pääomavero (€)**			
30k€ asti	2250	2250	2250		30k€ asti	4500	4500	4500
120k-150k		10200	10200		30k€ ylittävältä osalta	56700	56700	56700
150k ylittävältä osalta	-	-	43350					
yli 8% (oletuksella 50% ansiotulov	101250	56250	-					
Yhteensä verot	178500	143700	130800		Yhteensä verot	117450	117450	117450
Kokonaisverorasitus	47.60%	38.32%	34.88%		Kokonaisverorasitus	31.32%	31.32%	31.32%
Nykytila	Yhtiö A	Yhtiö B	Yhtiö C		**Uusi**	Yhtiö A	Yhtiö B	Yhtiö C
Nettovarallisuus	375000	1875000	3750000		Nettovarallisuus	375000	1875000	3750000
Tulo	187500	187500	187500		Tulo	187500	187500	187500
Yhteisövero	37500	37500	37500		Yhteisövero	28125	28125	28125
8% nettovarallisuudesta	30000	150000	300000					
Osinko	150000	150000	150000		Osinko 150k	150000	150000	150000
Osingon pääomavero (€)					**Osingon pääomavero (€)**			
30k€ asti	2250	2250	2250		30k€ asti	0	0	0
120k-150k		10200	10200		30k€ ylittävältä osalta	25200	25200	25200
150k ylittävältä osalta	-	-						
yli 8% (oletuksella 50% ansiotulov	45000	0	-					
Yhteensä verot	84750	49950	49950		**Yhteensä verot**	53325	53325	53325
Kokonaisverorasitus	45.20%	26.64%	26.64%		**Kokonaisverorasitus**	28.44%	28.44%	28.44%